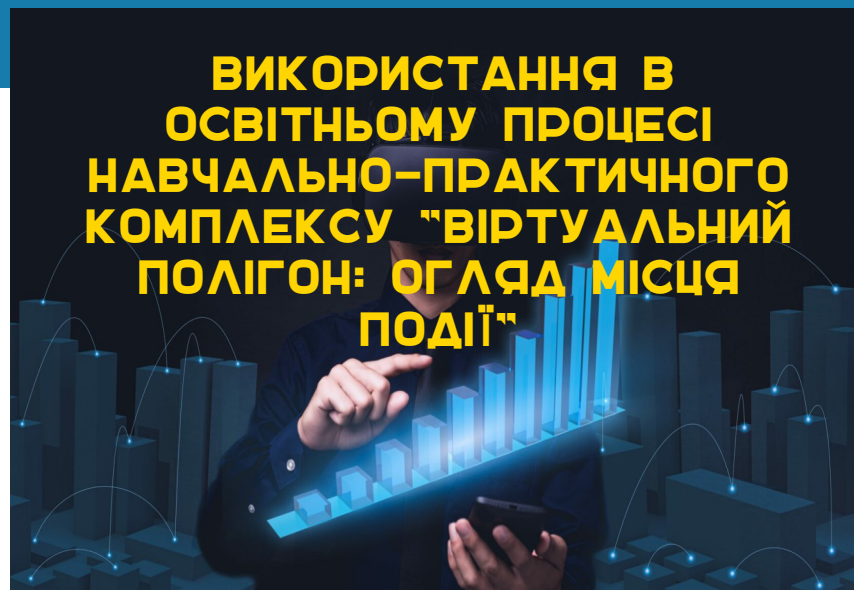




МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ
УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

**ВИКОРИСТАННЯ В
ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ
НАВЧАЛЬНО-ПРАКТИЧНОГО
КОМПЛЕКСУ "ВІРТУАЛЬНИЙ
ПОЛІГОН: ОГЛЯД МІСЦЯ
ПОДІЇ"**



методичні рекомендації



м. Одеса
2023

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

**Науково-дослідна лабораторія з
проблемних питань кримінального аналізу**

**ВИКОРИСТАННЯ В ОСВІТНЬОМУ
ПРОЦЕСІ НАВЧАЛЬНО-ПРАКТИЧНОГО
КОМПЛЕКСУ "ВІРТУАЛЬНИЙ
ПОЛІГОН: ОГЛЯД МІСЦЯ ПОДІЇ "**

методичні рекомендації

**Одеса
2023**

Погоджено на засіданні науково-дослідної лабораторії з
проблемних питань кримінального аналізу
Одеського державного університету внутрішніх справ.
(Протокол № 10 від 31 жовтня 2023 р.)

Схвалено та рекомендовано до друку
Наукова-методичною радою
Одеського державного університету внутрішніх справ.
(Протокол № 4 від 22 листопада 2023 р.)

Автори-укладачі:

Д.С. Афонін кандидат юридичних наук, завідувач науково-дослідної лабораторії з проблемних питань кримінального аналізу Одеського державного університету внутрішніх справ

К.Ю. Ісмаїлов кандидат юридичних наук, доцент, старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблемних питань кримінального аналізу Одеського державного університету внутрішніх справ;

Д.В. Лісніченко кандидат юридичних наук, доцент, старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблемних питань кримінального аналізу Одеського державного університету внутрішніх справ

Рецензенти:

Г.К. Тетерятник – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінального процесу та криміналістики факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування проректор Одеського державного університету внутрішніх справ;

О.А. Балтовський – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кібербезпеки та інформаційного забезпечення факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Одеського державного університету внутрішніх справ

Використання в освітньому процесі навчально-практичного комплексу «віртуальний полігон: огляд місця події: методичні рекомендації / Д.С. Афонін, К.Ю. Ісмаїлов, Д.В. Лісніченко. Одеса, Одеський державний університет внутрішніх справ, 2023. 18 с.

Візуальний огляд місця події проводиться традиційним способом на звичайних персональних комп'ютерах та мобільних пристроях, а також за допомогою окулярів віртуальної реальності (Oculus Rift, Oculus Quest та інші), що є найсучаснішим засобом сприйняття інформації. При чому додаткового завантаження будь-яких компонентів не потрібно, тільки перейти на сайт за відповідним посиланням і розпочати роботу. Після проведення візуального огляду місця події здобувачу освіти надається можливість складання протоколу огляду місця події.

Для практичних працівників Департаменту кримінального аналізу Національної поліції України, а також курсантів, студентів, слухачів та науково-педагогічних працівників навчальних закладів юридичного профілю.

ЗМІСТ

Перелік умовних позначень.....	4
Передмова	5
1. Загальні положення	6
2. Реєстрація та порядок роботи здобувача	7
3. Орієнтовний порядок проведення заняття викладачем	11
Додатки	12
Список використаних джерел.....	17

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ:

НПУ – Національна поліція України

vr – віртуальна реальність

КК України – Кримінальний кодекс України

КПК України – Кримінальний процесуальний кодекс України

МВС – Міністерство внутрішніх справ

ПЕРЕДМОВА

На сьогоднішній день ситуація, що склалась в Україні, свідчить про те, що освіта повинна змінюватися в бік доступності, наглядності, розширення можливостей для здобувачів, а також бути безпечною.

Саме тому в умовах постійних тривалих повітряних тривог, загрози коронавірусних інфекцій та інших перепон для запровадження дієвого та якісного освітнього процесу, а тим більше освітнього процесу, який максимально наближений до потреб правоохоронних підрозділів у кримінально-процесуальній сфері, просто необхідно викладачам використовувати сучасну освітню платформу Virtual education, на якій розташований навчально-практичний комплекс «Віртуальний полігон: огляд місця події».

Зазначена освітня платформа має на меті забезпечити здобувачам цілодобовий доступ до освіти, здійснювати виховання майбутніх слідчих та оперуповноважених НПУ, співробітників МВС України, суддів, прокурорів та адвокатів.

Платформа Virtual education забезпечує такі цілі:

- рівність: доступ до курсів може отримати кожний бажаючий;
- якість: курси розроблені досвідченими викладачами-практиками;
- розширені можливості: підтримуються всіма існуючими пристроями, у тому числі окулярах віртуальної реальності типу - Oculus Quest 2;

- доступність: доступно 24/7 та не потребує завантаження додаткових компонентів, необхідно перейти за посиланням і розпочати;

- безпека: віртуальне середовище дозволяє виконувати складні та ризиковані завдання в безпечних умовах, необмежену кількість разів, проводити їх онлайн або зробити відеозапис та поділитися з однокурсниками.

Все вище перераховане зумовлює необхідність у методичному забезпеченні.

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Сьогодні для набуття якісних практичних навичок здобувачами вищої освіти та іншими суб'єктами в сфері освіти викладачі повинні опановувати сучасні інформаційні технології, які вже далеко вийшли від викладання матеріалу за допомогою проектору або мультимедійної дошки, тому саме розроблення vr-моделей для відпрацювання майбутніми адвокатами, суддями, прокурорами, слідчими, оперуповноваженими та/або поліцейськими під час підвищення кваліфікації практичних навичок з особливостей проведення оглядів місця події, що створюють віртуальне середовище та забезпечують повний ефект присутності, є на часі, є перспективним напрямком та таке, що запроваджено в Одеському державному університеті внутрішніх справ.



На початку роботи здобувачу необхідно пройти на ресурс за веб-адресою: <https://ved.com.ua> та керуючись загальними умовами для інтернет-ресурсів здійснити легку реєстрацію за допомогою сід-фрази, яку отримує у викладача.

Навчально-практичний комплекс «Віртуальний полігон: огляд місця події» містить vr-моделі, аналогів яких не має в світі.

Кожна vr-модель – є унікальною та створена за допомогою сучасної фото-, відеотехніки відповідно до тактики та методики тих чи інших дій, які необхідно відпрацювати особі, що навчається за правоохоронними спеціальностями (для працівників Національної поліції України, Служби безпеки України, прокуратури, суддів та інших правників). Vr-моделі модулюють та повністю відтворюють різні за видами місця злочинів на основі багаторічного досвіду групи розробників на посадах експерта, слідчого та оперуповноваженого.

Візуальний огляд місця події проводиться традиційним способом на звичайних персональних комп'ютерах та мобільних пристроях, а також за допомогою окулярів віртуальної реальності (Meta Quest Pro з зарядними док-станціями), що є найсучаснішим засобом сприйняття інформації. При чому додаткового завантаження будь-яких компонентів не потрібно, тільки перейти на сайт за відповідним посиланням і розпочати роботу.

Після проведення візуального огляду місця події здобувачу освіти надається можливість заповнення адаптивного під електронну версію протоколу огляду місця події, який є унікального та раніше не ким та ніде на використовувався.

Цільова група: здобувачі вищої освіти (курсанти, студенти, слухачі магістратури, аспіранти) викладачі, співробітники університету, практичні співробітники правоохоронних органів, експерти (під час проведення тренінгів).

РОЗДІЛ 2. РЕЄСТРАЦІЯ ТА ПОРЯДОК РОБОТИ ЗДОБУВАЧА

На початку роботи з освітньою платформою Virtual education викладач або особа, яка здійснює технічне супроводження освітнього процесу роздає індивідуальні для кожного здобувача посилання для доступу на сайт <https://ved.com.ua>, на якому останні здійснюють реєстрацію свого власного аккаунту (див. мал.1).



Про нас Категорії Контакти

Реєстрація

Адреса електронної пошти *

Пароль *



Мінімум 8 знаків X

1 буква нижнього регістру X

1 велика літера X

1 цифра X

Повторіть пароль *



Код запрошення *

Прізвище

Телефон

Зареєструватися

мал. 1. вхід до платформи Virtual education

Після реєстрації здобувачу для входу на платформу необхідно здійснити простий вхід (див. мал. 2).

Virtual education
Пізнай світ по-новому

Про нас Категорії Контакти

Вхід

karen@ukr.net

.....

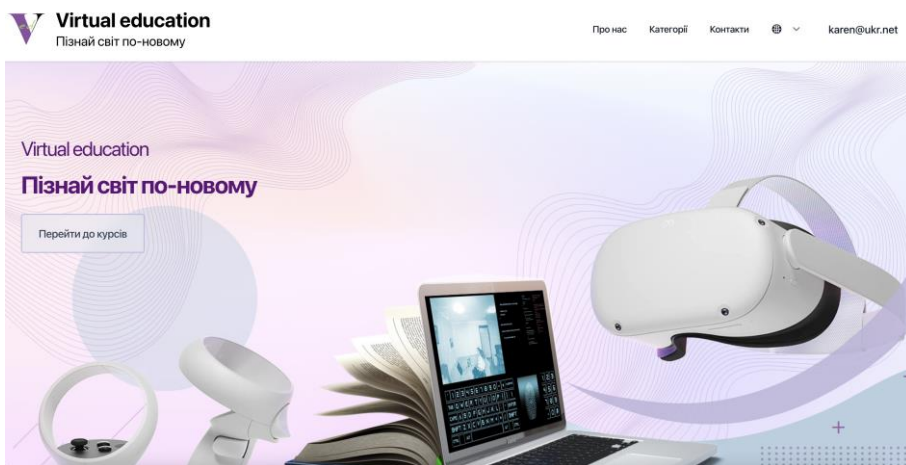
☐ Запам'ятати мене [Не пам'ятати пароль?](#)

Вхід

[Немає акаунту?](#) [Зареєструйтесь](#)

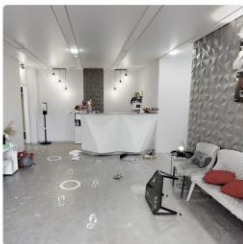
мал. 2. Вхід на платформу

Після успішної реєстрації здобувач отримає доступ до платформи та зможе здійснювати вибір для проходження курсів (див. мал. 3, 4).



мал. 3

Слідча Практика: Віртуальний Огляд Місця Події



Віртуальна локація
Стоматологічна клініка



Віртуальна локація Квартира-1



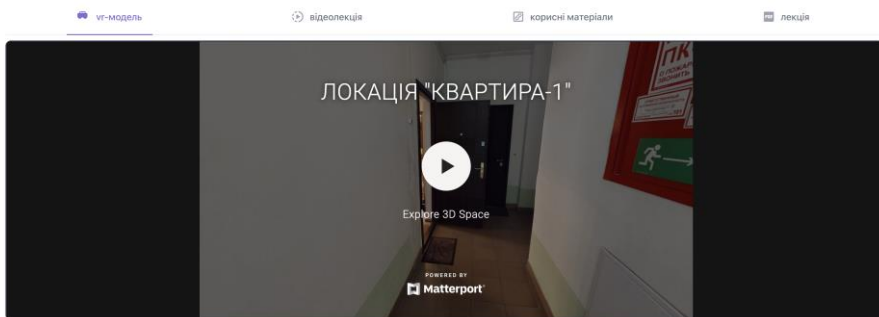
Віртуальна локація Квартира-2

мал. 4. Перелік курсів

На кожному з курсів здобувач може здійснити ознайомлення з унікальною vr-моделлю, продивитися відеолекцію, ознайомитися з корисними навчально-методичними матеріалами та прочитати лекцію (див. мал. 5).



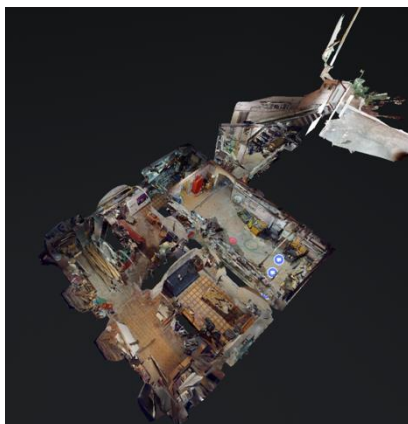
Квартира-1



мал. 5-1. Вигляд курсу: «Квартира-1»



мал. 5-2. Вигляд курсу

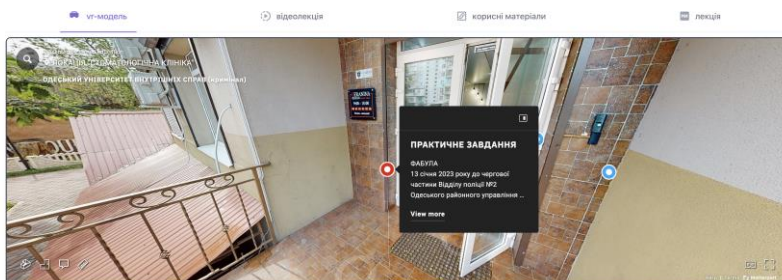


В середині кожної з моделей здобувач виконую відповідне завдання, яке знаходиться в червоній та інших точках (див. мал. 6).



Про нас Категорії Контакти @ karen@ukr.net

Стоматологічна Клініка



мал. 6. Практичне завдання на платформі

РОЗДІЛ 3.

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ ВИКЛАДАЧЕМ

Для максимального наближення практики до освітнього процесу викладач після ознайомлення здобувачів з теоретичною частиною курсу «Криміналістика», «Кримінальний процес» повинен використовувати на заняттях освітню платформу Virtual education, яка надасть максимальний ефект занурення в локацію.

Після роздачі викладачем посилань здобувачам та успішної реєстрації останніми, у викладача є два варіанти використання платформи. По-перше, для проведення заняття з метою викладання матеріалу в якості надання здобувачу роз'яснень та наглядного відображення процесу огляду місця події. По-друге, для проведення перевірки знань здобувачів у вигляді поліцейського квесту.

В залежності від виду заняття, який вибере викладач, він формує свою методику викладання.

Так, при проведенні заняття-ознайомлення здобувачів з методикою та тактикою проведення огляду місця події (рекомендується при першому занятті), викладач одягає окуляри віртуальної реальності на здобувача та веде з них трансляцію через ресурс <https://www.oculus.com/casting> на екран. Тим часом здобувачі ознайомлюються з vr-моделлю, викладач розповідає навчальний матеріал, а інші здобувачі спостерігають.



При іншій процедурі проведення заняття, коли викладач має на меті проведення контролю у вигляді квесту, то здобувач здійснює аналогічний вхід до платформи, після чого викладач на свій вибір роздає vr-локації та дає час на ознайомлення з ними. Після чого здобувачі заповнюють протокол огляду місця події відповідно до вимог кримінально-процесуального законодавства та дають попередню кваліфікацію. Після чого викладач здійснює перевірку та розбір типових помилок, які допустили здобувачі.

**ПРОТОКОЛ ОГЛЯДУ
місця події**

Місто (сел.) _____

« ____ » _____ 20 ____ року

Огляд почато о « ____ » год. « ____ » хв.

Огляд закінчено о « ____ » год. « ____ » хв.

_____ (слідчий, посада, найменування органу, ініціали, прізвище)
на підставі _____
(вказується ухвала слідчого судді, якщо проводиться огляд житла чи іншого володіння особи, якщо огляд місця

_____ події проводиться до початку кримінального провадження, вказуються відомості про заяву чи повідомлення про подію)

у відповідності ст. 104, 105, 106, 234, 237, 223 КПК України:

В присутності понятих:

1) _____

—

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

2) _____

— (прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

_____,
яким у відповідності зі ст.ст. 11, 13, 15, 223 КПК України роз'яснені їхні права і обов'язки.

За участю потерпілого:

_____ (прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)
якому у відповідності з ч. 1, 2 ст. 56. ст. 57 КПК України роз'яснені його права і обов'язки.

За участю підозрюваного:

_____ (прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

якому у відповідності з ч. 3, 5, 6, 7 ст. 42 КПК України роз'яснені його права і обов'язки.

За участю захисника:

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)
якому у відповідності зі ст. 46, 47 КПК України роз'яснені його права і обов'язки.

За участю представника:

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)
якому у відповідності зі ч. 5 ст. 44, ч. 4 ст. 58, ч. 2 ст. 59 КПК України роз'яснені його права і обов'язки.

За участю експерта (спеціаліста):

(прізвище, ім'я, по батькові)
яким у відповідності з ч.3, 4, 5 ст. 69; ч. 4, 5 ст. 71 КПК України роз'яснені їхні права і обов'язки.

За участю власника (користувача) приміщення чи іншого володіння особи

(прізвище ім'я, по батькові, адреса)

Перед початком огляду переліченим особам роз'яснено їхнє право бути присутніми при усіх діях, які проводяться в процесі огляду, робити зауваження, що підлягають занесенню до протоколу. Особам, які беруть участь у проведенні огляду також роз'яснено про вимоги ч. 3 ст. 66 КПК України про їх обов'язок не розголошувати відомості щодо проведеної процесуальної дії, а також про застосування технічних засобів фіксації, умови та порядок їх використання:

(характеристики технічних засобів фіксації та носіїв інформації, які застосовуються

при проведенні цієї процесуальної дії, підписи осіб)

Проведеним оглядом встановлено:

_(вказується адреса житла чи іншого володіння особи)

Під час огляду виявлено _____
(вказуються сліди, речі, виявлені під час огляду)

(вказуються сліди, речі, виявлені під час огляду)

Виявлене під час огляду
 вилучено: _____
 (вказуються що в якій послідовності
 виявлено і яким чином опечатано)

Під час огляду застосовані технічні засоби: _____

(вказуються застосовування фото -, відео зйомки, інших технічних та спеціальних засобів, їх технічні параметри)

Огляд проводився: _____

(вказуються погодні умови, освітлення, температура повітря інші дані які необхідні)

Протокол прочитаний, записано _____

(зауваження учасників огляду)

Учасники:

1. _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

/ _____ /
(підпис)

2. _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

/ _____ /
(підпис)

Поняті:

1. _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

/ _____ /
(підпис)

2. _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

/ _____ /
(підпис)

Огляд провів:

(слідчий, посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

ТИПОВЕ ЗАВДАННЯ В VR-ЛОКАЦІЇ

ФАБУЛА

25 серпня 2023 року до чергової частини відділу поліції №2 Одеського районного управління поліції №1 ГУ НП в Одеській області звернулася громадянка Клименко Тамара Сергіївна 23.01.1987 року народження, яка під час перевірки своєї квартири біля 18:30, яка знаходиться за адресою: м. Одеса, вул. Пантелеймонівська, буд. 113, кв. 24, та яку вона здала в оренду Руденко Афанасію Орестовичу, 23.12.2003 р.н., виявила останнього без ознак життя. Окрім нього в квартирі знаходиться невідома їй жінка, яка лежить на підлозі також без явних ознак життя.

ЗАВДАННЯ ДО КВЕСТУ

1. Виходячи із змісту фабули та обстановки на місці події встановіть попередній вид злочину. Обґрунтуйте свою відповідь.
2. Виявіть сліди та об'єкти, які мають відношення до скоєного злочину шляхом моделювання способу скоєння попередньо встановленого Вами виду злочину.
3. Проаналізуйте кожний із виявлених об'єктів та слідів на предмет відношення до даного злочину та встановіть взаємозв'язок між ними. Обґрунтуйте свою відповідь.
4. Висуньте всі можливі на цей момент обґрунтовані криміналістичні версії.
5. Детально зафіксуйте (опішіть) обстановку місця події у електронному протоколі огляду місця події.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України: закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua> (дата звернення 17.10.2018).
2. Кримінальний кодекс України: закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III URL: <http://zakon1.rada.gov.ua> (дата звернення 17.10.2018).
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: чинне законодавство із змінами і доповненнями на 20.12.2017 р.: Офіц. текст. К.: Алерта, 2017. 304 с.
4. Арманов М.Г., Книженко О.О., Ярмиш Н.М. та ін. Проблеми кримінально-правової кваліфікації : навчальний посібник. К.: Національна академія прокуратури України, 2017. 392 с.
5. Берназ В.Д., Бірюков В.В., Волобуєв А.Ф. Криміналістика: підручник. Харк. нац. ун-т. внутр. справ, 2011. 990 с.
6. Бугайчук К.Л., Савченко О.О., Прібиткова Н.О. Особливості досудового розслідування незаконного виробництва, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збуту наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (в умовах нового кримінального процесуального та оперативно-розшукового законодавства) : науково-методичні рекомендації. ХНУВС, Харків, 2015. 99 с.
7. Про затвердження Інструкції з організації діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України: наказ МВС України від 06.07.2017 р. № 570.
8. Про Національну поліцію: закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
9. Про оперативно-розшукову діяльність: закон України від 18.02.1992 р. № 2135-XII із змін. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>
10. Сабадаш В.П., Ларкін М.О. Криміналістика. К. : «Центр учбової літератури», 2013. 228 с.
11. Сачко О.В. Процесуальні й тактичні проблеми проведення слідчих дій під час розкриття та розслідування злочинів, пов'язаних із незаконним обігом наркотиків. Право і суспільство. 2015. № 3. Ч. 3. С. 213-218.

Навчальне видання

**ВИКОРИСТАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ НАВЧАЛЬНО-
ПРАКТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ «ВІРТУАЛЬНИЙ ПОЛІГОН: ОГЛЯД
МІСЦЯ ПОДІЇ**

методичні рекомендації

Автори-укладачі:

**Афонін Дмитро Сергійович
Ісмайлов Карен Юрійович
Лісніченко Дмитро Вікторович**

Підп. до друку 21.12.2023. Формат 60х84/16.

Друк цифровий. Папір офсетний. Гарнітура Times.

Ум.-друк. арк. 1,1. Обл. арк.1,0

Наклад 30 прим.

Надруковано з готового оригінал-макету

Редакційно-видавничий відділ

Одеського державного університету внутрішніх справ

м. Одеса, вул. Успенська,1,

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДП № 3507 від 25.06.2009